

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم‌سال اول ۹۵-۹۴
رشته فقه و روای مهر ۹۴

مهر مدرسه

کد آزمون:	۳۹۴۱/۰۴
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۳
عنوان:	فقه ۱
کتاب:	الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة
مدرسه:	جلد سوم: نکاح (ص ۳۴۲-۱۴۳) به استثنای الفصل الخامس فی نکاح الاماء (ص ۲۶۴-۲۴۹)

ردیف:		
صورتی:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۷
نمره بر حروف:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰
ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۷	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح
نمره بر حروف:	نمره بر عدد:	نمره بر حروف:
ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح
نمره بر حروف:	نمره بر عدد:	نمره بر حروف:

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرس علی: شهرتان: استان:

۱- آیا می‌توان برای مهر «شرط فسخ» قرار داد؟ چرا؟ ص ۱۶۶

- الف. بله، زیرا حق طلاق برای زوج ثابت است.
- ب. بله، زیرا عموم ادله‌ی شرط شامل آن است.
- ج. خیر، زیرا مهر حکمی به نفع همسران است.
- د. خیر، زیرا نکاح از معاملات معاوضی نیست.

۰/۵

۲- حکم و دلیل نکاح «أخوة المرتضع نسباً فی أخوته رضاعاً» چیست؟ ص ۱۹۳ پاراگراف سوم

- الف. لایجوز، إذ أخوة الأخ إذا لم یكونوا أخوة لایحرمون علی أخوته
- ب. لایجوز، إذ أخوة الأخ إذا لم یكونوا أخوة یحرمون علی أخوته
- ج. یجوز، إذ أخوة الأخ إذا لم یكونوا أخوة لایحرمون علی أخوته
- د. یجوز، إذ أخوة الأخ إذا یكونوا أخوة لایحرمون علی أخوته

۰/۵

۳- کدام گزینه درباره ازدواج مرد مسلمان با زن مجوسی صحیح است؟ ص ۲۲۱ پاراگراف اول و دوم

- الف. یحرم علیه متعةً و استدامةً
- ب. یحرم علیه دواماً و متعةً
- ج. یجوز له متعةً و استدامةً
- د. یجوز له دواماً و ابتداءً

۰/۵

۴- آیا تمکن از نفقه در وجوب اجابت و صحت عقد شرطیت دارد؟ ص ۲۲۸ و ۲۲۹

- الف. فقط در وجوب اجابت شرط است.
- ب. فقط در صحت عقد شرط است.
- ج. در هر دو شرط نیست.
- د. در هر دو شرط است.

۰/۵

۵- حکم مهریه زوجه در فرضی که «مات احد الزوجین مع تفویض البضع قبل الدخول» چیست؟ ص ۲۷۲ پاراگراف اول

- الف. فلها المهر السنة
- ب. فلها مهر المثل
- ج. فلها المتعة
- د. فلا مهر لها

۰/۵

۶- جنون در چه صورتی مجوز فسخ عقد می‌باشد؟ ص ۲۸۸ پاراگراف پنجم

- الف. مطبقاً کان أو أدواراً و إن حصل بعد العقد
- ب. مطبقاً کان أو أدواراً إن حصل قبل العقد
- ج. إن حصل قبل العقد و إن کان أدواراً
- د. إن کان مطبقاً و إن حصل بعد العقد

۰/۵

۷- مساله «لو ادعی زوجیة امرأة و ادعت أختها علیه الزوجیة حلف؛ فإن أقامت بینة فالعقد لها و إن أقام بینة فالعقد له؛ فالأقرب توجه

الیمین علی الآخر» را توضیح دهید. ص ۱۷۰ پاراگراف اول - ۲ نمره

۲

جواب: اگر مردی ادعای زوجیت زنی نماید، و در همین حال خواهر زن مزبور نیز ادعای زوجیت آن مرد نماید قول مرد به جهت منکر بودن مقدم است لذا مرد بر نفی زوجیت زن مدعیه سوگند یاد می‌کند؛ (۰/۵ نمره) این در صورتی است که زن اقامه بیینه نکند اما اگر زن مدعیه اقامه بیینه کند قول زن مقدم می‌شود. (۰/۵ نمره) اگر مرد مدعی، اقامه بیینه کند و زن نتواند بیینه‌ای اقامه کند عقد بر زنی که مرد مدعی است واقع می‌شود. یعنی قول مرد مقدم است. (۰/۵ نمره) و اقرب این است که سوگند، متوجه صاحب بیینه شود. (به عبارت دیگر، صاحب بیینه افزون بر اقامه بیینه، باید سوگند نیز یاد کند.) (۰/۵ نمره)

۸- در مسأله «یحرم بالرضاع ما یحرم بالنسب» با توجه به عبارت «الاقرب النسر بالعشر لعموم قوله تعالی (و امهاتکم اللاتی ارضعنکم)

المخصصة بما دون العشر قطعاً فیبقی الباقي» پاسخ دهید: ص ۱۸۶ پاراگراف سوم - ۲ نمره

الف) منظور از «الاقرب النسر بالعشر» چیست؟

جواب: یکی از اسباب حرام کننده ازدواج با زنان، رضاع است. اما در تعداد شیر دانی که موجب نشر حرمت می شود اختلاف نظر وجود دارد که شهید اول قول به کفایت ده بار شیردهی را به صواب نزدیکتر می داند.

ب) آیه «و امهاتکم اللاتی ارضعنکم» (نساء: ۲۳) چگونه بر حکم «النسر بالعشر» دلالت می کند؟

جواب: آیه شریفه «و امهاتکم اللاتی ارضعنکم» عام است و عموم آن هم شامل مقدار کمی از شیر خوردن می شود و هم مقدار زیاد، اما چون اجماع داریم بر عدم کفایت کمتر از ده دفعه، تنها ده مرتبه و بیشتر تحت عموم باقی می ماند و به مقتضای عموم ادله، ده مرتبه هم برای نشر حرمت کفایت می کند.

۹- به نظر شهید ثانی حکم ازدواج با دو خواهر در یک عقد «ثبوت تخییر در انتخاب» با استناد به روایت «فی رجل تزوج أختین فی عقد واحد؟ قال: هو بالخیار أن یمسک أیتھما شاء و یخلی سبیل الأخری.» چیست؟ با ذکر دلیل بنویسید. ص ۲۰۱ - ۲ نمره

جواب: ازدواج با دو خواهر در یک عقد باطل می باشد لذا نوبت به تخییر یکی از دو خواهر نمی رسد. (۰/۵ نمره) اما این روایت علاوه بر مرسل بودن با توجه به عدم صراحت در تخییر، احتمال دارد مرادش صورتی باشد که با عقد جدیدی یکی از آن دو را به عقد خود درآورد. (۱/۵ نمره)

۱۰- حکم تکلیفی و وضعی خواستگاری از دختری که به خواستگار دیگری جواب مثبت داده گرچه هنوز عقد نکرده اند چیست؟ دلیل هر کدام را بنویسید. ص ۲۳۱ - ۲ نمره

جواب: اگر دختری برای ازدواج به یک خواستگار جواب مثبت داده باشد، [گرچه هنوز عقد نکرده اند] بر دیگران حرام است که از این دختر خواستگاری کنند. (۰/۵ نمره) زیرا در روایت «لا یخطب أحدکم علی خطبة أخیه...» از این عمل نهی شده است و نهی ظاهر در حرمت است. (۰/۵ نمره) (ذکر روایت لازم نیست و اشاره به اصل وجود روایت کفایت می کند)

لکن اگر شخصی بدون توجه به حرمت این نوع خواستگاری، از این دختر خواستگاری کرد و دختر هم خواستگار قبل را ردّ و این خواستگار جدید را پذیرفت و با او عقد نمود، عقد آن ها صحیح است، گرچه عمل حرام انجام شده است. (۰/۵ نمره) زیرا گرچه خواستگاری دوم حرام بوده ولی این حرمت مانع صحت عقد نمی شود [چون حرمت حکمی تکلیفی است و صحت حکمی وضعی که به هم سرایت نمی کنند]. (۰/۵ نمره)

۱۱- در مسأله «لو كانت المتمتع بها حرةً و حاملاً فمات زوجها فعدتها بأبعد الاجلین» توضیح دهید: ص ۲۴۷ پاراگراف دوم - ۲ نمره

الف) مراد از «الاجلین» چیست؟

جواب: مراد از اجلین یکی مدت زمان چهار ماه و ده روز است که زن آزاد باید برای زوج متوفای خود عده نگه دارد. (۰/۵ نمره) و یکی هم زمان وضع حمل است. (۰/۵ نمره) ب) چرا در فرض مذکور زوجه باید «أبعد الاجلین» را عده نگه دارد؟

جواب: زیرا اگر مدت زمان ۴ ماه و ۱۰ روز دورتر باشد این مدت زمان در آیه و روایات عده زن متوفی تعیین شده است. (۰/۵ نمره) و اما در صورتی که وضع حمل دورتر باشد از آن جهت که خروج از عده با بقاء حمل ممکن نمی باشد. (۰/۵ نمره)

۱۲- در مسأله «إذا زوج الاب ولده الصغیر» در صورتی که فرزند مالی برای پرداخت مهریه نداشته باشد و پدر آن را پرداخت کند، در صورتی که فرزند بعد از بلوغ و قبل از دخول زن را طلاق بدهد، نصف مهریه که بازگشت داده می شود، برای فرزند است یا پدر؟ چرا؟ ص ۲۸۳ پاراگراف سوم - ۲ نمره

جواب: برای فرزند است. (۰/۵ نمره) زیرا دفع مهریه از جانب پدر به منزله هبه پدر به فرزندش می باشد، و ملکیت فرزند نسبت به نیمی از مهریه بعد از طلاق یک ملکیت جدید است و ابطال ملکیت زوجه سابق نیست تا مال به مالک قبلی اش (پدر فرزند) بازگردد. (۱/۵ نمره)

۱۳- در آیه «وَ اِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَیْنَهُمَا فَاَبْعَثُوا حَكَمًا مِنْ اَهْلِهِ وَ حَكَمًا مِنْ اَهْلِهَا» (نساء: ۳۵) فرستادن دو نفر از باب تحکیم از طرف حاکم است یا توکیل از طرف زوجین؟ یک دلیل ذکر کنید. ص ۳۱۰ پاراگراف سوم - ۲ نمره

جواب: از باب تحکیم و داوری کردن از طرف حاکم است. (۱ نمره)

زیرا ۱. در آیه حاکمان شرع مخاطب قرار داده شده اند به اینکه دو نفر را بفرستند و آن دو نفر را به عنوان داور معرفی کرده است، در حالی که اگر فرستادن آن ها به عنوان وکالت بود می بایست زن و شوهر برای فرستادن آن دو نفر مخاطب قرار داده می شد.

۲. اگر آن دو نفر آشتی دادن را مصلحت دیدند باید این کار را بکنند بدون آنکه نیاز به اذن گرفتن از زن و شوهر باشد، و اگر جدا شدن زن و شوهر را صلاح بدانند، متوقف بر اذن زن و شوهر می باشد در حالی که اگر فرستادن آن دو نفر به عنوان وکالت بود، محدوده اختیارشان تابع مدلول لفظ و عبارت زن و شوهر از نظر خصوص یا عموم وکالت بود. (۱ نمره) [ذکر یک دلیل کافی است.]

* سوالات زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می باشد:

۱۴- اگر زن با صیغه «زوجتک نفسی» ایجاب و مرد با صیغه «قبلت النکاح» قبول عقد نکاح را انشاء کند، با توجه به عدم تطابق لفظی ایجاب و قبول این عقد چه حکمی دارد؟ چرا؟ ص ۱۶۱ پاراگراف دوم - ۱/۵ نمره

جواب: عقد صحیح است؛ (۰/۵ نمره) دلیل این حکم آن است که قبول باید به لفظی باشد که به طور صریح بر رضایت قبول کننده به مضمون ایجاب دلالت کند؛ و لفظ قبلت النکاح، صراحت در این معنا دارد و تطابق در لفظ میان ایجاب و قبول شرط نمی باشد. (۱ نمره)

۱۵- از بین زوجه و اقارب، قضای نفقه کدام یک واجب است؟ چرا؟ ص ۳۳۸ پاراگراف چهارم - ۱/۵ نمره

جواب: نفقه زوجه، (۰/۵ نمره) زیرا نفقه زوجه حقی مالی است که در برابر تمتعات شوهر از زن واجب می شود و از این رو مانند عوض در معاوضه بوده و پرداخت آن لازم و واجب است. (۱ نمره)